

DR. MIHAILICH GYŐZŐ

Kossuth-díjas akadémikus,
ny. egyetemi tanár
(1877–1966)

Március hó 24-én kísérték utolsó útjára tisztelői, barátai, tanítványai, a magyar tudományos és műszaki élet képviselői Dr. Mihailich Győzöt, az építőmérnöki tudományok nesztorát és nagy Öreg emberét. Úgyszólván mindnyájan, akik ott voltunk, tanítványai voltunk, mert magas életkora és több mint fél évszázados műegyetemi oktatói tevékenysége lehetővé tette, hogy a mérnöki generációk egész sora büszkén vallhassa Őt tanítómesterének, akitől a hidépítés és ezen belül elsősorban a vasbetonépítés elemeit nemcsak megtanulta, hanem megszerette, élethivatásának választotta, és akitől további életpályája során a legnehezebb problémákban is világos és határozott támogatást és jóindulatú atyai útbaigazítást kaphatott.

Dr. Mihailich Győző amellett, hogy a múlt század végén Dr. Kherndl Antal vezetésével kialakult kiváló magyar statikusgárda egyik kiváló képviselője és Kherndl tanársegédje, majd adjunktusa és munkatársa volt — abban az időben kezdte el működését, amikor a XX. század új építőanyaga: a vasbeton elindult forradalmi hódító útjára. Azzal a lelkesedéssel és meggyőződéssel állt az új építőanyag mellé, amellyel egész működésén át végig lelkeseedett az újért, a tökéletesebbért. Alapvetően hitt a tudomány fejlődésében — amelyhez maga is állandóan hozzájárult és ezért művelte maga is az újat és támogatta az új gondolatokat, kezdeményezéseket. Így például rendkívül nagy erkölcsi támogatást és erőt adott mindannyiunknak a második világháború után lerombolt hídjaink gyors helyreállításához abban, hogy a sokszor kényszerűségből alkalmazott új eljárásunk helyességébe vetett hitünket,

s így azok megvalósítását saját nagy tudásának és tapasztalatainak erkölcsi és tudományos erejével támogatta.

A mérnöki tudományoknak a legnagyobb szolgálatot azonban a vasbeton-építés hazai meghonosítása, elterjesztése, elméleti alapjainak kifejlesztése és lerögzítése, valamint erre a forradalmian új építőanyagra vonatkozó ismereteink továbbfejlesztése területén tette. Már 1906-ban magántanára és meghívott előadói minőségben első oktatója a „Vasbetonszerkezetek” c. tárgynak. 1922-ben megjelent „Vasbetonszerkezetek” c. könyve képezte az alapját a vasbetonszerkezetek oktatásának, tervezésének és építésének hazánkban, melyen mérnökgenerációk egész sora nevelődött. Ezen alapvető munkája 1946-ban jelent meg Dr. Schwertner Antal és Dr. Gyengő Tibor közreműködésével második átdolgozott kiadásban, majd Dr. Palotás László professzor átdolgozásában 1964-ben „Vasbetonépítéstan” címen teljesen korszerűsített harmadik kiadásban.

1931-ben szervezte meg a Műegyetemen a Beton- és Vasbetonépítéstan laboratóriumot, mely az ilyen irányú anyagvizsgálati kutatás alapköve volt és a korszerű fejlődés fellegvára lett.

Dr. Mihailich Győző 1877-ben született Temesváron és 1899-ben szerezte meg mérnöki oklevelét. Oktatói munkássága a Műegyetemen már 1899-ben megkezdődött, amikor Kherndl Antal professzor mellett tanársegédként, majd adjunktusként működött. 1906-ban műszaki doktor és műegyetemi magántanár, 1916-ban rendkívüli tanár, majd 1920-ban a II. sz. Hidépítéstan Tanszék ny. r. tanára lett. Ezen Tanszék keretében tartott előadásai a vasbetonszerkezetek és vasbetonhidak mellett a fa- és kőhidakra, valamint az Építőanyagok oktatására is kiterjedtek mind a mérnöki, mind az építésmérnöki karon. Ezen a tanszéken működött egészen 1957-ig, 80 éves korában történt nyugalomba vonulásáig, tehát közel hat évtizeden át oktatott a Műegyetemen. A Műegyetemnek 1941-ben és 1948-ban rektora volt.

Mint a haladás alapos ismerője és lelkes híve azonban csakhamar belátta, hogy hazánk korszerű műszaki fejlődése érdekében a Műegyetemről kikerült mérnököknek is szükségük van arra, hogy a technika egyre gyorsuló roppant mértékű haladásával lépést tartsanak. Ennek érdekében szervezte meg 1940-ben a Mérnöki Továbbképző Intézetet, melynek mintegy 15 éven át közvetlen irányítója és vezetője volt.

Tevékeny része volt a Nemzetközi Híd- és Magasépítési Egyesület (Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau, Zürich) 1931-ben történt megalapításában. Ennek az Egyesületnek mindvégig elismert vezető egyénisége és a magyar csoportnak a legutóbbi időkig elnöke volt. Számos nemzetközi konferencián vett részt és előadásaival, alkotásaival Európaszerte elismert szaktekintélyként ismerték el.

De nemcsak az oktatás, hanem a gyakorlati tervezés területén is iránytmutató vezető egyénisége volt hazánkban a vasbetonépítésnek. Legelső kiemelkedő és a maga idejében úttörőnek mondható merész alkotása volt a szülővárosa, Temesvár részére tervezett „Liget-úti híd” (1909), majd a vasbetonépítés újabb lehetőségeit hazánkban elsőnek megvalósító csepeli gabonatarhász (1922). Emellett számos kimagasló híd- és csarnokszerkezet terveit készítette: így a szolnoki közúti acélszerkezetű Tiszahíd (1910–1911), a berekböszörményi és tamáshidai vasbeton hidak (1910–1913), majd a budapesti Szabó József utcai acélszerkezetű autóbuszgarázs terveit. Kimagasló további munkája volt a budapesti Margithíd erősítési és szélesítési terveinek elkészí-

tése (1929), majd az új szegedi közúti Tiszahíd acélszerkezetének megtervezése (1947—1948). A budapesti új Dunahidakra kiírt tevpályázatokra benyújtott terveivel az óbudai híd tervpályázatán I., a boráros-téri híd tervpályázatán pedig II. díjat nyert.

Tanácsadói és szakértői minőségben 1916-tól számított négy évtizeden át úgyszólván minden nevezetesebb híd- és csarnokszerkezet megvalósításában résztvett. Tevékenysége nemcsak a vasbeton- és acélszerkezetek területére, hanem a fa- és kőszerkezetekre is kiterjedt. Ezen a területen legnevezetesebb tervezői alkotásai az ország több helyén felépített vidéki antennatornyok korszerű kapcsolatokkal megtervezett faszerkezetei voltak.

Dr. Mihailich Győzöt a fentiekben röviden vázolt és rendkívül gazdag tudományos, tervezői és oktatói tevékenysége a mérnöki tudományok hazai kimagasló egyéniségévé avatták. Ezt a gazdag életművet tükrözi az a számos hazai és külföldi kitüntetés is, melyek közül a legfontosabbak:

A Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd 1948-ban rendes tagjává választja. Az újjászervezett Akadémia Műszaki Tudományok Osztályának első elnöke. 1948-ban a Kossuth-díj arany fokozatát, 1947-ben a Népköztársasági Érdemrend III. fokozatát, majd 80. születésnapja alkalmából 1958-ban a Munka Vörös Zászlórendje kitüntetését nyeri el.

A budapesti Műegyetem 1948-ban, majd a drezdai Műegyetem 1954-ben tiszteletbeli műszaki doktorrá avatja.

A műszaki kérdések élete utolsó pillanatáig foglalkoztatták. Életerejje az utóbbi években a leggondosabb hitvesi ápolás és gondoskodás mellett fokozatosan hanyatlott, de mindvégig élénk érdeklődéssel kísérte pl. az Erzsébethíd újjáépítését és még akkor is azon volt, hogy tapasztalatait, értékes visszaemlékezéseit tanítványaira, barátaira hagyja. Így írta meg az 1960-ban megjelent „XIX. és XX. századbeli magyar hídépítés története” c. művét, majd három évvel ezelőtt kezdett hozzá Dr. Haviár Győzővel közösen „A vasbetonépítés kezdete és fejlődése Magyarországon” című visszaemlékezés jellegű munka megírásához. Ez a mű sajtó alatt áll és megjelenését sajnos már nem érthette meg. De mi sem jellemzőbb Dr. Mihailich Győzőre, hogy alig két nappal halála előtt, mikor munkatársa meglátogatta, halálos ágyán is azt kérdezte tőle: „Hogy áll a könyv?”

Mikor tehát Dr. Mihailich Győzötől a mérnöki tudományok nagy öreg emberétől búcsúzunk ezt azzal tesszük, hogy nemcsak tudományos alkotó és oktató munkájára emlékezünk, hanem mint melegszívű, igaz emberre, aki nemcsak a tudás, hanem a hivatásszeretet és kötelességtudás terén is örök példaként lebeghet előttünk!

Dr. Széchy Károly